

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvenjši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opravištvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Naš državni poslanec

Josip grof Barbo

je v nedeljo popoldne ob 5. uri na Dunaji umrl.

Slovenija zopet žaluje na grobu iskrenega in vernega sina, čegar značaj je bil čist kakor zlato in trden kakor skala.

Večna mu pamet!

Iz državnega zbora.

Z Dunaja 21. nov. [Izv. dop.]

Na dnevnem redu današnje (petnajste) seje zbornice poslancev je stalo posvetovanje o priklapljenji Bosne in Hercegovine k skupnemu colnemu oblastju. V glavni debati o tem zakonu je dejal Kronawetter, da ta postava odločuje z deželo, katere se niti ni vprašalo, je-li ona tudi žnjo zadovoljna. V specialnej debati se je vnel živahen razgovor o § 13. te postave, ki določuje Bosni in Hercegovini 600.000 gld. kot delež državnih colnih dohodkov. Bosenski odsek je hotel, da bi se to izrečno določilo na tri leta. Dr. Rieger pak je predlagal, da se ta določba iz postave izpusti, kar je pa zopet dr. Herbst pobijal. Tudi poslanec Groholski je za to, da se ona določba iz zakona izpusti in minister Korb-Weidenheim je isto tako govoril s stališča vladnega. Temu sta odgovarjala zopet Demel in Herbst. Posvetovanje o tej točki se bode še jutri nadaljevalo.

O početku današnje seje se je izročila pogodba s Francosko o ubožnem

pravu odseku petnajsterh. Kakor sem vam bil poročal, se je ta pogodba v gospodski zbornici uže sprejela.

Poslanec Friedmann pak je utemeljeval svoj predlog, da bi se naredile nove vodne ceste in zvezali reki Laba in Odra z Dunavom. Predlog njegov se izroči odseku 24 poslancev.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 24. novembra.

V **državnem zboru** se je pričelo v petek posvetovanje o bosenski postavi.

Iz kluba „liberalcev“ so izstopili isterski poslanci Vidulič, Franceschi in Lazzarini zato, ker je narodnogospodarstveni odbor glasoval zoper dovoljenje prehodnega štadija pri utelovljenji Istre v skupno colno oblastje.

V petek je imel budgetni odsek sejo. V ekstraordinarij je dodal odsek svoto 800 000 gold. za državnozbornsko poslopje.

V seji železniškega odseka se je istega dne obravnaval dr. Montijev predlog, da bi se dalmatinska železnica podaljšala do Kuina. Dr. Rieger je bil soglasno voljen poročevalcem za ta predlog.

Legitimacijski odbor je sklenil v seji v soboto voltev šlezjskega poslanca Obratschaia predložiti zbornici poslancev v potrjenje. Češki poslanec Grünwald pak je naznanil, da hoče manjšina svoj votum vložiti. V manjšini je 7 odbornikov.

V četrtek je imel odsek za službeno pragmatiko državnih uradnikov in slug sejo, pri kateri je izjavila vlada, da bode zbornici poslancev predložila načrt zakona o spremembi disciplinarnega postopanja proti nesodnijskim uradnikom v ónih točkah, ki so potrebne, da se popravijo. Odsek je sklenil, da do ónega časa bode prenehal svoje seje.

Dr. Rieger se je dogovarjal z vnanjim ministrom baronom Haymerlejem zaradi **vojaške postave**. Baron Haymerle je poudarjal, ka se mora vojaška postava nespre-

menjena sprejeti. V ustavovernem taboru pak se še niso odločili popolnoma, kako bodo glasovali o vojaški postavi. Sicer se je eksekutivni komitet „ustavovercev“ odločil za Czedikov predlog, tako tudi klub „fortšritlerjev“ ali klub „liberalcev“ se še nij nikamer odločil. Kakor nam je naš dunajski poročevalec v nedeljskem listu zagotavljal, bode vojaška postava centrališko stranko popolnoma razdvojila. Jedni centralisti iz kluba „liberalcev“ bi radi za to glasovali, ali baje da je njih glasovanje odvisno od tega, kako bode klub sklenil. Iz tega kluba bode baje mnogo poslancev izstopilo. Oficijozne dunajske novine obdelavajo centraliste od vseh strani, da bi ti glasovali pri vojaški postavi z vlado, ter jim kažejo, kakšen škandal bi nastal, ko bi „ustavoverna“ manjšina zbornice poslancev drugače glasovala kakor „ustavoverna“ večina gospodske zbornice. Tedaj je uže gotovo, da bode g. Schmerling glasoval za podaljšanje vojaške postave na 10 let?

Vnanje države.

Zadnja številka v **Cetinji** izhajajočega „Glasa Crnogorca“ pravi o zvezi balkanskih knezov, da zveze sploh delajo samo take države, ki si ne zaupajo. Črna gora in Bolgarija brez zveze dobro poznati skupnega sovraga in nevarnosti, ki jima preté.

Angleži hočejo s sili zatreti nezadovoljnost prebivalstva na Irskem in prikriti svojo krivnjo. Irce se zbirajo na taborih in pri tacihi prilikah izražajo svojo razjarjenost zavoljo krivičnega razdeljenja zemljišč in proti najemništvu. Tako je angleška vlada v Dublinu zaprla 20 Ircev, ki niso irskih razmer na taborih hvalili. Takovo postopanje pač krasno osvitljuje Beaconsfieldov „imperium et libertas“, ter spominja na indijski opijum in angleška grozodejstva v Aziji.

O zadnje **turško** angleške prepirki se zdaj še poroča, da je Said paša telegrafiral ruskemu carju, naj pošlje on svoje brodovje v Bospor, ako bi Angleška izvršila svoje žuganje, hotevša s svojim ladijevjem proti Turčiji demonstrovati. Ruski car je obljubil to storiti.

Grško-turško mejno vraščanje čaka še zmirom svojega rešenja. Minoli četrtek so

Listek.

Nekaj zgodovine c. kr. pešpolka bar. Kuhn-Kuhnenfeld št. 17.

Jutri na večer se bodo vrnili sinovi slovenski, kranjski pešpolk baron Khua-Kuhnenfeld št. 17, po hrabrem boji, po prestanih velikih težavah, iz osvobodjene slavjanske Bosne, kamor jih je poslal najvišji naš gospod in cesar, v glavno mesto svoje predrage domovine, v našo Ljubljano. Vsikdar avstrijsko in domoljubno čuteče meščanstvo bele Ljubljane pripravljaja slavnim sinovom kranjske dežele sijajen sprejem; iz tisoč in tisoč grl bode jutri zvečer, kadar bodo ogoreli naši hrabri rojaki stopali po ulicah ljubljanskega mesta, órilo prav iz srca: „Bog vas živi! Slava vam!“

In ta klic bode odmeval po vsej kranjske deželi, do najmanjšega sela na skrajnej

meji. Spominjal se bode ta dan raznokateri uže osiveli mož nekdanjih časov, ko je še pred mnogimi leti služil v domačem polku in navdušen, ne boječ se težav in muk, spremljal zmagonosni njegov prapor proti sovražniku avstrjske države. Olmeval bode srčni pozdrav iz src tistih móž, ki so se udeleževali bitek v Italiji in na Ogorskem leta 1848. in 1849., 1859. in 1866., v katerih je vsikdar zmagonosen bil kranjski polk, in katerih se stari bivši njegovi vojaki, počivaje od trdega dela celega tedna, tako radi spominjajo, ob nedeljah pod lipo slikajoč s s živimi bojami hrabrost in navdušenje kranjskih fantov, ki so premda nekateri dan brez jedi in pijače čili planili na sovražnike z oka v oko — kolben hoch! Radostnim srcem bode i mlajši zarod polka svoje tovariše pozdravljaj v domovini; mnogi mej njimi sobojevali so v Bosni in z vračajočimi se vred prenašali vse muke in

težave, pa starejši v službi, uže vlani ali pred kratkim vrnili se domov. Mnogi, le premnogi bodo pa, žal! s solznimi očmi pozdravljali prihod našega slavnega polka, kajti mnogokateriga, ki je z navdušenim, veselim srcem šel v Bosno, nij več nazaj, krije ga uže davno hladna tuja zemlja? Z glasnimi radostnimi pozdravi družila se bode nekatera tiha solzica, solzica spomina in žalosti po tistih, katerih več nij, ki so ostavili življenje za dom in cesarja!

Spomine vzbujati je tudi naš namen, a ne spomine žalostne, nego slavne iz zgodovine kranjskega pešpolka. Kolikor mogoče kratko in razgledno hočemo to storiti v naslednjih vrsticah,

Pešpolk 17. se je ustanovil, kakor piše vojaški zgodovinar Gräffer mlajši, za časa Ferdinanda II. v tridesetletni vojski in sicer v bitki pri Lützen l. 1632. Ta pešpolk je te-

imeli grški in turški odposlanci sejo, ali končno se zopet niso mogli zjediniti. Grki so zahtevali, da bi šla meja severno čez Kalamas in Peneus, Turki pa so dejali, da naj bode meja južno na planjavah tega gorovja. Grki teško da bi dosegli mejo popravljeno tako, kakor si jo sami želé, kajti Turki se z lepa ne bodo udali, evropske vlade pak se zdaj še ne zme-nijo za to vprašanje, razen Francoske, koje pomoč Grkom v rešenji tega vprašanja je pa tudi samo platonična.

V pruskem državnem ministerstvu so se ón teden posvetovali o podaljšani obsadnega stanja, ki je bil z dném 28. novembra 1878. leta čez Berlin zaukazan. Poroča se, da se bode obsadno stanje podaljšalo še za jedno leto.

Dopisi.

Iz Podgrada v Istri 18. nov. [Izv. dop.] Nezgoda obiskuje nas v mnogi méni. Seljak naš, revež kadar je srečno leto, peša pod silno težo nesreče, katera narašča, mestu da bi pojemala.

Béla, ki je nastala v Istri vsled slabe letine, dovolj je znana. Ali naš okraj, ki mejí Kranjskeje, občuti tudi nasledke živinske kuge. Vrh tega hotela je osoda, da je v Jelšanah poginilo govedo, in da so strokovnjaki konstatirali kužno bolezen. Straža, ki je bila prej na našej, podvojila se je za to z óao na kranjskeje strani, in občenje je bilo tembolj omejeno. Razveselil se je tedaj vsak, ko je pretekel obrok kontumacije, ali — evo je sovražnice! Poginejo naenkrat tri goveda; dve v Jelšanskej županiji, a jedno tu. Narod bil je potrť in ugibal po svoje: je-li, nij-li kužna bolezen. Nestrpljivo in v bojazni pritakoval je izreka vladnih organov. Prišel je v soboto deželni živinozdravnik in spoznal pri obeh govedih v Jelšanskej županiji — nekužno bolezen, ter drugi dan i nam vrlo ugodil z jednako razsodbo!

Ali, ko bi se bili imeli radovati, da je preteča nevarnost odvrnena, došla nam je — govedo še nij bilo popolnem preiskano — nova žalostna vest, kakor nekda Jobu: Sobonje goré! Rano v jutro vnela se je sè slamo krita hiša in ogenj razpasel se je v hipu na bližnja poslopja, a mi, sosedge, za to do 9. ure znali nijsmo, ker nas hrib loči. Tako je bilo mogoče, da so oddaljeni vrli rodoljubi iz Bistrice bili skoro prej na pogorišči nego Podgradčani. Sè združenimi močmi, ker se je bilo vendar nekaj ljudij sešlo tudi zaradi cerkvenega posvečenja, katero se je imelo ón dan praznovati v Sobonjah, posrečilo se je požar omejiti na štiri hiše, koje so s hlevi in dru-

gim vred do tal pogorele. Škoda ceni se do blizu 9000 gld., zavarovana bila sta samo dva, jeden za 1000 gld., drugi za 500 gld.

Največja pomoč v ta, za vas razmeroma povoljni uspeh, bila je brizgalnica iz Bistrice, h kojej je znani rodoljub i tamošnji župan g. Ličan konje pripregel, a vodila sta jo gg. Tavčar in Grtnar, ter se na mestu z vsem naporom svojih sil trudila. Energično delovala je i žandarmerija, ter naš občinski sluga. Žalibog, da mnogo Sobonjevcev zasluži ostre graje, ker so v neodpustnej brezobzirnosti in neskrbnosti pustili tujcem braniti, a sami se odtegovali, ter, na sramoto jim bodi rečeno, zbirali se pri kozarci, praznovati Martinov dan, ne zmeneti se za nesrečo sosedov, ki je pa tudi njim še vedno pretila. Nehčemo preiskovati i dokazovati, kaj je uzrok takej divjosti, ker g. urednik ne bi bil volje, prepustiti cele pole ovemu dopisu, ali s prepričanjem rečemo, da konec razpravi bil bi: to so posledice krivične nadvlade manjšine nad večino in vsled tega propad naroda v vseh obzirih. Omika, kultura, blaženi ideali, za nas ostanete pri jednaci razmerah vendar le samo ideali. Roke so nam zvezane!

Ker potuje g. popečitelj kmetijstva po Istri, nadejamo se, da i k nam pride. Iz Pulja peljal se je na otoke. Videl bode pri nas, kakor po družih krajih dovolj siromaštva, a mi bi posebno želeli, da bi se vozil po cesti, katere preloženje so naši župani vlado prosili. Cesta od Trsta do spojenja sè Št. Peter-Resko je vrsta strmin, pretrgana samo s koščekom Hrušica Račice, koji del je bil ob svojem času preložen. G. popečitelj prepričal bi se o nujnosti tega dela; da je naš seljak potreben zaslužka, mu je znano.

In ker uže govorimo o našej bëdi, nam nehoté pride na misel še glasoviti Abendroth. Tudi naš okraj ima velike terjatve pri njem. Ne bi li slavna vlada posredovala, da se poštenim načinom sklene račun i vozniki dobodo krvavo zaslužene novce? To bi bila izdatna pomoč. Saj vozniki ni najmanje nijso zaupali Abendrothu, nego cesarskemu orlu, kojega je vojaško mestno poveljništvo v Trstu pritiskalo na pogodbe. Državi so zaupali in jo smatrali, ter jo še smatrajo za poroka.

Iz Novega mesta 19. novembra. [Izv. dopis.] (Dobrodejna veselica.) Le redkokedaj prinese „Slovenski Narod“ kak dopis iz Novega mesta, stolice Dolenjske. Ne da bi dejal, ka nij dopisnikov, kateri bi poročali vsako znamenitejšo novico od tukaj, le gradiva jim, menim, primanjkuje, o čemer bi pi-

sali. Saj res nij nič pravega življenja v narodnem gibanju po Novem mestu, vse je postalo nekako bolj pusto, kakor pusto in mrzlo jesensko vreme. Ali némate čitalnice? bode morda prašal kateri izmej čestitih čitateljev; saj vendar óna pridno deluje na narodnem polji! Da, imamo jo, večkrat nam napravlja tudi razne veselice s plesom, tombolo i. t. d. pa ravno pri teh veselicah se pogreša čestokrat ona domača zabava in navdušenost za sveto narodno reč, ki bi se imela pri njih nahajati. Še je namreč pri nas óa narodni greb, da se le preveč nemčuje pri domačih veselicah. Posebno s krasnim spolom občuje se navadno v tujščini, se ve da ne brez častnih izjem, in celó četvorke se še vedno vodijo v tujem jeziku. Kdaj bomo vendar začeli bolj spoštovati narodno svetinjo, materini govor!

Pa kam sem zašel, saj vendar nijsem mislil denes pretresavati čitalničnih veselic. Ne. Za denes naj mi bode le dovoljeno, da nekoliko opišem veselico, ki so jo priredili tukajšnji gimnazijalci pod vodstvom svojega vodje v čast godu Nj. Veličanstva presvitle cesarice. Pelo in deklamovalo se je izborno. Izmej pesnij, četirih slovenskih in dveh nemških, naj napišem slovenske: 1. „Slovenska dežela“, (mešan zbor). 2. „Zvezda“, (mešan zbor). 3. „Moj dom“, (mošk zbor). 4. „Lipa“, (mešan zbor). S posebno navdušenostjo sprejelo je zbrano občinstvo 1. in 4. pesen, kajti rokopleska nij bilo konca, dokler nijso pevci v drugič stopili na oder, ter ji ponavljali. Slava njihovemu pevskeemu učitelju g. H. Satnerju za njegov trud! Želeti je le, da bi bil moški zbor malo številceji. Splah so pa slovenske pesni mnogo bolj navdušeno donele iz mlad h grl, kot nemške. Izmej deklamacij naj omenim le Bilčovo „Slovenijo uživiljeno“, koja je bila po treh višjih gimnazijalcih prav dobro predstavljana, kar je kazala burna pohvala po konci. —

Čistega dohodka prišlo je neki nad 50 gl., ki so namenjeni za zimsko obleko revnim dijakom. Hvala tedaj tukajšnjemu g. gimnazij-skemu vodji, ki se tudi osobno mnogo trudi, da dobivajo revni dijaki brezplačno hrano po mestu. Njegov trud donaša tudi obilen sad. Kar je on prišel na tukajšnji gimnazij, raste leto za letom število dijakov, letos jih je uže nad 50 v prvem razredu. Le — „Slovenskega Naroda“ neki ne more trpeti pri dijačih.

Podgorski.

daj mej vsemi polki avstrijske armade sedmi bil ustanovljen; le šest polkov, namreč, 11., 50., 54., 8. i 45. polk, so bili ustanovljeni uže preje. Ob času ustanovitve je bil polk češk, naborni mu okraj Mlada Boleslava (Jung-bungslau). Leta 1632. 6. novembra je bil 17. polk v bitki pri Lietznu, pod vodstvom feld-maršala grofa Hatzfelda. V tej bitki sta bili avstrijska in bavarska armada od švedskega kralja Gustava Adolfa zmagani, a Gustav Adolf je padel v bitki, in Bernhard Weimarski jo je zmagonosno končal. Dné 27. avgusta 1634. l. se je udeležil 17. polk bitke pri Nördlingenu, v katerej so bili Švedi tepeni. L. 1645., 25. februarja se je udeležil bitke pri Zankovi na Češkem in l. 1647. je bil pri obsednji Iglave.

Cesar Leopold I., katerega oče Ferdinand III. se je uže zvezal bil s poljskim kraljem Kazimirjem, poslal je l. 1657., ko so

tega prišli Švedi in knez Jurij II. Sedmograški, na Poljsko pomožno armado 16.000 mož, mej katerimi je bil tudi 17. polk pod poveljstvom svojega tedanjega lastnika fml. grofa Collalto. L. 1673. so Ogri pod grofom Tekelijem, s podporo Francoske, Turške in Sedmogradske pod vodstvom Apafija, v novič počeli vojno proti Leopoldu I. in pod poveljstvom Kara Mustave I. 1683. prišli pred utrjeni Dunaj, kateri je branil grof Starhemberg, dokler nijso na pomoč prišli poljski kralj Sobieski, saksonski kurfürst Janez Jurij III. in lotrinjski vojvoda Karl V. Vlastnik polku je bil v tem času feldmaršal Ferdinand baron Stadel, pod katerega vodstvom se je polk cele te vojne udeležil. Za obleganja Philippsburga je izgubil polk pri Satmaru tri kompanije, ki so bile od upornikov popolnem pobite. L. 1678. je bil polk v bitki pri Rheinfeldenu,

1683. pri osvobojenji Dunaja, 1684. pri obleganji mesta Grana na Ogerskem in 1685. v bitki pri Granu, kjer je Avstrijska pod vojvodo Karlom Lotrinjskim, Ogri in njihove zaveznike popolnem zmagala. L. 1686. je vojevala Avstrija v zvezi z Bavarsko, Špansko, Švedsko in pozneje tudi z Nizozemsko in Angleško proti Francoskeji, kjer je vladal kralj Ludovik XVI.; vojna se je končala l. 1697. z mirom Ryswiskim, vsled katerega je Avstrija dobila Freiburg in Breisach. Vse te vojne se je 17. polk večinoma udeleževal. L. 1689. je bil pri obleganji tvrdnjave Mainz, leta 1691. pri obleganji tvrdnjave Carmagnole. V španskeji dednej vojni, ki se je takoj po smrti kralja španskega Karla II. l. 1700, se je bojeval tudi 17. polk; 1702 l. je bil polk pri obleganji tvrdnjave Landau. L. 1704. odšel je na Laško in bil v bitki pri Cassano, l. 1706. pa pri osvobojenji mesta Turina.

Domače stvari.

— (Prihod 19. lovskega bataljona) se je zakasnil za en dan. Mestu včeraj so dospeli sem še-le davi ob polu petih.

— (Št. Vid nad Ljubljano razkužen.) Na ukaz vis. vlade je krajna komisija za govejo kugo z vojaškim kordonom vred v nedeljo 23. t. m. popoldne ostavila Šentvid. Cesta je tedaj prosta.

— (Umetninska izložba.) Zagrebško društvo umetnosti napravi od 15. decembra 1879. l. do 1. januarja 1880. l. prvo društveno izložbo v prelepih prostorijah palače barona Vranicanjja na Zrinjskem trgu v Zagrebu. Proizvodi brez umetnostne vrednosti so izključeni, izložiti se pa morejo tudi inozemski predmeti pod istimi pogoji, kakor domači. Izložba bode imela te-le razdelke: 1. Graditeljske osnove, načrte in modele; 2. Kiparske umetnine; 3. Slike in reprodukcije slik vsake vrste; 4. Proizvodi tekstilne umetnosti, umetne tkanine, veziva in načrti; 5. Umetnine od kov vsake vrste; 6. Proizvodi lončarstva in steklarstva, v koliko so umetnostne vrednosti; 7. Proizvode umetnega mizarstva, točarstva ali strgarstva (Drechsleri) in rezbarstva (Holzschnitzerei); 8. Predmete hrvatsko-slavonskega, dalmatinskega in bosanskega domačega obrta (Hausindustrie). Oglasi se sprejemajo do konca novembra. Listi za oglasilo se dobé pri društvu umetnosti v Zagrebu, pa tudi pri trgovinske in obrtniške zbornici v Ljubljani.

— (Od kod kuga?) Iz Metlike se nam piše 21. novembra: Sinoči nam je prinesla okrajna komisija jako nepovoljno vest, da se je namreč kuga v nedavno razkuženih Dulah spet pokazala in so troje goved potokli. Za uzrok jemlje se okuženi zrak, ki prihaja iz bližnjih (po potopisih Vrazovih znanih nam) Drag, kjer pred hlevi, ki so okuženi bili, leže celi kupi brez dvoma tudi kužnega gnoja. Okužene hleve so sicer naši nesrečni sosede krajišniki (militarci) po mogočosti očistili, ali gnoja pred hlevom niso odpeljali in gnojišča izkužili, in uprav tu leži pošastni material sapi na razpolaganje. Visoka vlada naša naj skrbi, da se to zlo brez vsakega odloga odpravi, sicer ostanemo permanentno okuženi. Po vestih nam dohajajočih vidi se, da brat Hrvat postave bolj vestno izpolnjuje nego hrabri silni granicar, za to bode tudi sreča naša, ako se vojna

krajina svojej materi Hrvatskeji čim preje ute-
lovi. U to ime Bog pomoz!

— (Pritožba.) Od mnogih strani se ljudje pritožujejo, da se dobivajo po ljubjanskih trafikah skrajno slabe smotke finejše baže; v nekaterih se nahajajo lasje, v družih — kosunje, v tretjih kamenje, nekatere pak imajo samo okolo dobro peró v sredi pa nič družega nego smeti. Tudi finejši tobak za cigarete je slab. Ali moramo baš Ljubljancem same odpadke kaditi za to, ker imamo svojo tovarno za tobak? Naj se temu odpomaga in naj se nam daje za drag denar saj pošten — tobak.

— (Občinske volitve v črnomelj-skem okraji.) Na Telečjem vrhu je za župana izvoljen Janez Majerle, za svetovalca Jožef Kočevar in Matija Agnič; v Gribljah, za župana Mate Ulrik, za svetovalca Juraj Želko in Mate Žunič; na Obrhu za župana Miha Mušič, za svetovalca Juraj Lašič in Štepan Gorše; na Vrhju za župana Juraj Špehar, za svetovalca Janez Kobé in Matija Schmidt; na Planini za župana Janez Štrbenec, za svetovalca Mat. Štrbenec in Jan. Lužar.

Izpred porotnega sodišča.

V Ljubljani 18. novembra.

(Roparsk umor v Lattermanovem drevoredu.)

(Dalje.)

Drugi dan.

Obravnava se začne ob 9. uri popoldne. Predsednik naznanja, da je preiskovalni sodnik g. Božič, po naročilu sodišča, preiskoval, je-li res Katra Dolinar 8. maja zvečer nekej jej po imenu neznane ženske ob 7. uri zvečer vodo nosila. Poročilo preiskovalnega sodnika naznanja, da se ni niti v Židanovej ni v dveh drugih hišah zraven našla kaka stara ženska, katerej bi bila zatožena Dolinar v obče katerikrat nosila vodo. Zatožena Dolinar ponavlja, da je popolnem istina, kar je trdila.

Potem se nadaljuje izpraševanje prič.

Prva priča, ki se zasliši, je Franca Sušnik. Ona pride spremljana po stražarju iz Bégunj, kajti tam je zdaj zaradi tatvine zaprta 13 mesecev. S Katro Dolinar se je seznanila v Lankovci, kjer je bila zaradi vlačuganja zaprta. Pravil jej je Janez Bobek, brat zatoženega, da je Katra Dolinar prinesla od doma 10 gld. denarja. Ko je Katro Dolinar vprašala, je ta rekla, da je dobila le 4 gold.

Neipperg. V tej bitki se je 17. polk jako hrabro držal na desnem krilu armade. Kmalu potem se je začela avstrijska dedna vojna, v katerej se je polk udeležil bitek pri Hobel-schwerdtu, Strigovu in Trutnovi.

L. 1756. napadel je pruski kralj Friderik II. meseca avgusta zopet Saksonsko, ne da bi bil vojno napovedal: zmagal je nad Avstrijci pri Lovosicu (1. oktobra 1756 l.), Saksonci pa so se morali udati v svojem utrjenem taboru pri Pirni, 14. oktobra i. l.; 17. polk je bil v bitki pri Lovosicu, kakor tudi pri poskusu, ki je meril na rešitev Saksoncev poleg Pirne. L. 1757. je bil polk v bitki pri Pragi, v katerej je Avstrijce pod vojevodo Karlom Lotrinskim in Brownom premagal pruski kralj Friderik, in v bitki pri Leuthenu, kjer so Saksonci in Avstrijci združeni vojevali, pa tudi zmagani bili od Friderika.

(Dalje prih.)

Isti dan, ko je bil Holzman ubit, je bila priča ravno zadnji dan v bolnici in je slišala o umoru. Ko je bila izpuščena, šla je proti Lattermanovemu drevoredu, kjer se je sestala s F. Bobkom. Z njim je šla na gorenji Rožnik, kjer sta pila pol litra vina, katerega je Bobek z 20 kr. plačal. Z gostilničarjem so se pogovarjali o umoru Holzmana, in priča pravi, da je Bobek le rekel, da je v hiši doma zvedel, da je ubit. Ko je gostilničar Pršin rekel, da se je v istej hiši tudi jeden obesil, se je baje Bobek nasmejal.

Zatožena Dolinar taji, da bi bila kedaj rekla, da je 4 gld. doma dobila.

Priča Katra Pirnat, majhena čokasta osoba, pride tudi spremljana po stražniku z Žabjaka, kajti tam je zaprta zaradi tatvine na tri mesece. Pirnat je tudi vlačugarica najnižje vrste. Zatoženo Dolinar pozna iz Lankovca, kjer sta bili vkupne zaprti. Potem se je z njo sestala zopet v Šiški. Na vprašanje predsednikovo, je-li Katra Dolinar, ker je bila nje najboljša prijateljica, kaj o umoru Holzmana pripovedovala odgovorila, da nič. Akoravno jo prvosodnik nekolikrat opominja, da je zavezana pred sodnijo resnico govoriti, vendar potuhneno molči.

Zatožena Dolinar pravi, da ona nij imela nikoli v mislih Katre Pirnatove, da je nje najboljša prijateljica. Ona néma nobene prijateljice, to govori le Slabšek, katera bi rada njo in Franceta v nesrečo spravila.

Prihodnja priča je Liza Petrič, vulgo „schöne Lisi“, doma s Premskovega pri Kranji, mnogokrat kaznovana. bila je tudi v Lankovci. Liza Petrič je uže stara vlačugarica. Obraz ima od žganja uže ves rudeč in grbast, tak, ki se mora po pravici grd imenovati. Postave je jako visoke, nie obleka ponošena, deloma raztrgana, deloma jako površno zakrpana. Vendar nosi lasé uravnane kakor kaka mestna gospodična, akoravno strašno nerodno. Liza Petrič je tudi ena tistih vlačugaric, katere po noči v Lattermanovem drevoredu strašijo in po kozolcih v okolici ljubljanske spé, po dnevi pa v logu pod Tivolijem postopajo. Ona je prebila tisto celo noč, ko se je umor na Holzmanu izvršil, „da po pravici povem“, pravi nekoliko, kakor bi hotela biti sramežljiva, v restavraciji južne železnice. Srečala je na potu v Šiško vlačugarja Miškoviča, kateremu je poklonila, ker jej je pravil, da je sub, šestico za rakijo. Ta jej je pravil o umoru Holzmana in pristavil, da so baje vojaki izvršili umor. „Schöne Lisi“ pa se je takoj potegnila za vojake in rekla, da ne vojak, ampak civilist je usmrtil Holzmana, in da je njej treba govoriti samo dve besedi, pa se bo vedlo, kdo ga je ubil. Žandarji, katerim je to Miškovič pravil, prijeli so Lizo in jo pripeljali k preiskovalnemu sodniku, tem pa je rekla, da gotovega nič ne vé, da pa vsi ljudje njenega vlačugarskega kroga pravijo, da je morilec Bobek. Ko je bil Bobek in njega ljubica iz preiskovalnega zopora izpuščen, stala je Liza neki večer pri Kozlarjevej pivovarni. Na drugej strani po drevoredu pa prideta iz Šiške France Bobek in Katra Dolinar. Katra priteče čez cesto k njej in jej reče: „Skrj se, France te bo, ker si ga izdala!“ Liza pravi, da je bežala in dolgo časa skrita bila pod kozolcem za Kozlarjevo pivarno. Prigovarjala je tudi bojé Katri Dolinar, da naj Bobka pusti, saj dobi lahko boljšega ljubčka, in je hotela, ker je imela 40 kr., plačati liter vina pri Žvokli, Katra

L. 1716. se je začela vojna mej Avstrijo in Turčijo. Pri Petrovaradinu, 5. avgusta l. 1716, in pri Belgradu, 15. avgusta l. 1717., je princ Eugenij Turke popolnem premagal. Obeh bitek se je 17. polk udeležil. L. 1737. je bil polk v vojni, ki se je vnela, ker je Stanislav Leszinski, naslanjaje se na Francosko, Španško in Sardinijo, uprl se proti pravemu prestolnemu nasledniku poljskega kraljestva, Avgustu III., na čegar strani je bila Avstrija. Tudi te vojne se je udeleževal 17. polk. Leta 1737. varoval je v zvezi s polkom Franz Lothringen desni bok armade in jeden prvih bil pri maršu v Nisso. Leta 1738. pa je bil v bitki pri Corniji. Leta 1740. po zimi je iznenada v Šlesko upadel pruski kralj Friderik II., zahtevajoč od Avstrije Legnico, Brieg, Wohlau in Jägerndorf, 10. aprila leta 1741 v bitki pri Mollwitzu zmagal nad avstrijsko armado, katere glavni poveljnik je bil

pa da nij hotela nič slišati. Pozneje enkrat je govorila, ko se je vračala po prebdeni noči proti Šiški, pri Kolizeju s Francetom Bobkom in mu dala 10 kr. za „ta greakega.“ Pogo- varjala sta se o umoru Holzmana, in Bobek jej je rekel, da mu je napravila velike sitno- sti s svojim zlobodranjem. Ona je odgovorila, da je bila pijana. O Bobku in njega ljubici pripoveduje, da cele noči pohajkujeta in se klatita pod Tivolijem pa pod kozolci.

Bobek pravi, da je vse kar je Liza po- vedala zlagano, razen podarjene šestice. Ona je ničvredna ženska, kajti potika se zmirom pod turnom, ali pa je v bolnišnici, ali pa v Lankovci. Zatožena Dolinar pravi, da je Liza po krivem prisegla, in da je vse zlagano, kar je pravila.

Priča Tine Miškovič, vlačugar in prebiva- lec Tivoliskega gozda, uže mnogokrat zaradi tatvine in vlačugarstva kaznovan (bil je tudi uže 23 mesecev v ljubljanskej posilnej delav- nici), potrdi, da mu je res „schöne Lizi“ pri- povedovala, da ve, kdo je Holzmana umoril, in da je on to objavil žandarškim vodji Če- hunu in tudi sporočil Lizi, naj se varuje pa ne postopa po noči okrog, kajti iščejo jo žandari.

Žandarski vodja Čehun pripoveduje, da mu je Miškovič povedal, da je Liza rekla, ka ona ve, kdo je umoril Holzmana. Lovil jo je, a še le 10. maja se mu je posrečilo, jo ujeti, na potu za Kozlarjevim gradom. Ona se je protivila aretiranju in rekla: „Kaj hočete meni, pojte rājši po lumpa Bobka v Šiško.“ Bobek je bil tačas uže zginit na potovanji proti Zagrebu in v Bosno. Čehun pravi, da je bil dober prijatelj Holzmanov in njegova prva misel, ko je slišal o njega umoru, je bila, da ga je Bobek, kajti ta je jedin živel s Holzmanom v sovraštvu, ker ga je ta zaradi njegovega vlačugarskega življenja večkrat po- karal. Holzman sam mu je povedal, da mu Bobek streže po življenji. Čehun nadalje pri- poveduje, da mu je bilo jako nepovoljno, ker se je obračal sum na vojake in iblajtarje, da bi bil kateri teh Holzmana ubil. Bobkova dru-

žina je vsa sovražila Holzmana, in ker so sta- novali v prvem nadstropju nad njegovim sta- novanjem, so mu nagajali s tem, da so pozno v noč razbijali, da nij mogel Holzman spati. Čehun je večkrat prišel v Bobkovo stanovanje uže preje, ker je bilo treba mnogokrat za- radi tatvine kaj poiskati, ko pa je vstopil 10. maja t. l. v sobo Bobkovi, začel se je zatoženec France, ki je popolnem obledel, kar vidno tresti, in nij niti mogel govoriti. Vpra- šal ga je, kaj mu je, in Bobek je odgovoril, da ima mrzlico, kar pa je bilo zlagano, kajti France Bobek je bil prej te dni zdrav in tudi potem, kajti drugače ne bi bil šel na potovanje. Franceta Bobka opisuje Čehun kot jako zavrženega človeka, ki je spremljevalec gozdnih vlačugarskih devic, sploh največji fa- lot v celem okraji ljubijanskem. Holzmana je dobro poznal, kajti enkrat je zraven stal ko je Čehun s Holzmanom pred hišo govoril.

Bobek pravi, da je 10. maja t. l. res mrzlico imel in da Holzmana nij poznal.

Priča Jera Slapšek pravi, da je šivilja, pa je le uže večkrat kaznovana vlačuga, ki v Šiški pohajkuje. Pripoveduje, da se je s Katro Dolinar seznanila v Lankovci. Nekega jutra, ne dolgo, ko se je Slapšek vrnila iz ujece, sestane se v logu nad Šiško s Katro Dolinar. Reče jej, da jo žeja, in jej ponudi novcev, naj bi šla v gostilno po pivo in suho meso. Katra Dolinar to priinese, a takoj pri prvem litru piva se jej razveže jezik; prične Slapškovej pripovedovati, da bi rada imela še tako dobro prijateljico, kakor Katro (Pirnat). Da bi tudi ona bila jej taka prijateljica, povedala bi jej marsikaj. Slapšek jej odgovarja, da bode ravno tako dobra in molčeca prijateljica, kakor Katra, in da zdaj lahko sklemeta prijateljsko zvezo. Slapšek pošlje po drugi liter piva. Zdajci začne Katra Dolinar pripovedovati, da se je od dela prišedši, sprehajala s svojim ljubčkom Bobkom v Lattermanovem drevoredu v noči od 8. do 9. maja. Neki mož jima pride nasproti, kar jej hoče Bobek matiko iz rok iztrgati, in ko se ona ustavlja, jej žuga da jo bode pobil, zgrabi matiko in udari tistega moža večkrat

po glavi, da se je na tla zgrudil in kmalu mrtev bil. Potem mu je vzel denarnik in dal spraviti njej, Katri Dolinar, ubitemu vzeti 11 gld. Bila sta oba zaprta, pa zopet izpu- ščena. Priča Slapšek se vé da nij molčala o tem, kar jej je povedala Katra Dolinar, am- pak zaupala je tajnost svojej prijateljici, vla- čugarici Johani Trepovski, ki tudi stanuje v Šiški, in katera je vse povedala mestnemu detektivu Šelkotu. O Bobku in o njegovej lju- bici Dolinar pravi priča, da sta se oba klati- la noč in dan po Tivolijem logu in pod kozolci. (Daje prih.)

Sokol

Družabniki Sokolovci, ki se bodo pod društvenim praporom udeleževali svečanega sprejema domačega polka, so povabljeni, naj se v sredo 26. dan t. m. do šestih zve- čer zberó pred mestno hišo.

P. n. gospodarji, pri katerih so v službi Sokolovci in člani družb društev, ki namera- vajo sodelovati pri sprejemu, so uljudno na- prošeni, da bi v sredo večer svoje ljudi od- pustili pred 6. uro.

V Ljubljani 24. novembra 1879.

Sokolov odbor.

Dne 5. decembra 1879 bode pri c. kr. okr. sodnji v Kamniku

prostovoljna prodaja

dedičem Helene Iglit pripadle hiše št. 11 pri mostu v Kamniku in drugih posestev, njiv, travnikov itd.

Hiša št. 11 tik kamniških toplic ležeča, je eno nadstropje visoka, pred 18. leti novo sezidana in v najboljšem stavbenem stanju.

Polja se bodo na drobno razprodala in so blizu mesta ležeča. (553-1)

Dražbeni pogoji so jako ugodni in se v registraturi slavne c. kr. okrajne sodnije kam- niške, kakor tudi v pisarnici g. dr. Pirnata, odvetnika v Kamniku, videti morejo.

Loterijske srečke.

V Gradci 22. novembra: 39. 70. 37. 5. 16. Na Dunaji 22. novembra: 24. 33. 12. 70. 38.

Štev. 15497. (550-2)

Razglas.

Gledé na prihodnjo redno rekrutbo leta 1880., h katerej so leta 1860., 1859. in 1858. rojeni mladeniči poklicani, se razglasi:

1. Vsak vojaščini podvržen, ki je v letih, k prihodnjej rednej rekrutbi poklicanih rojen, mora se pod naslednjih § 42 vojne postave

v teku meseca grudna t. l.

v magistratnem ekspeditu v navadnih uradnih urah ustmeno ali pismeno zarad upisa oglasiti.

2. Tisti, ki so v zgoraj omenjenih, k re- krutbi poklicanih letih rojeni, pa ne spadajo pod Ljubljano, imajo k temu upisu svoje iz- kaznice ali pa popotne liste prinesiti.

3. Če je vojaščini podvrženi začasno zunaj svojega rojstnega kraja ali prebivališča, in tedaj po tem, ali po kakej bolezni zadržan, se sam ustmeno ali pismeno oglasiti, morejo to tudi njegovi starši, jerobi ali kak drug pooblaščenec storiti.

4. Podpore potrebni zlahtniki in njih po- oblaščenca, ki želé začasno oproščenje vojaščini podvrženega, ali ta, če želé za olajšanje voja- ške službe pogajati se, so dolžni okoliščine, na katere svojo prošnjo za tako olajšanje opirajo, ob času upisa dokazati.

5. Nalogi, oglasiti se in sploh vsem iz vojne postave izvirajočim dolžnostim, se ne dá ogniti z izgovorom, da se za ta razglas nij vedelo, ali da so iz vojne postave izvirajoče dolžnosti komu neznane.

Mestni magistrat v Ljubljani,

15. novembra 1879.

Župan: Laschan.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.

Da se p. n. občinstvo obvaruje oškodovanja s ponarejevanjem mojih izdelkov, prosim se, da se pazi na poleg stoječe varstveno proto- kolirano znamenje.

C. kr. izključ. avstr. in kr. ogerska priv.

repinčeva kvint-esenca!

Najizvrstnejše sredstvo, da pospešuje polno rast las in brade, ki se celo na golih mestih dá z izvrstnim uspehom rabiti. Mnogo priznanje je došlo. Cena gld. 1 av. v.

Zgorenje esence je izključno samo pri meni na- rejena

pomada ali olje od ljubja kineškega drevesa za rabo, vsaka druga pomada samo ovira uplivanje. 1 lonček gld. 1, 1 flacon olja gld. 1. 1 kos cosmetique iz ljubja od kitajskega drevesa 50 kr.

Orientalni ekstrakt cvetličnega mleka, cena gld. 1 av. v.

Narejen po prestarem izvornem receptu. Nedosegljivo sred- stvo za ohranjenje in odstranjenje vseh pomanjkljivosti na polti, in odpravlja šinje, ogrece, bakrene madeže, pege, mozolce. Da se uspeh doseže, naj se rabi mltito od cvetličnega mleka, 1 kos 30 kr.

Hair-Milkon (mleko za omajenje las)

ima to čudovito lastnost, da daje sivim in belim lasem prvotno barvo. Uspeh se pokaže v 8 do 10 dneh. Samo jedno poskušanje velja, pa se bode vsakdo preveril, kako izvrstno upliva to jedino sredstvo. Cena sklenit. gold. 2.50.

Te specialitete ima prave v glavnej zalogi samo:

J. PATERNOSS, parfemér in lastnik več c. kr. privilegijev na Dunaji, I., Spiegelgasse Nr. 8.

Navod za rabo je priložen v več jezikih.

Vnanje naročbe izvršujó se s poštnim povzetjem ali pa s pripisanim svoto, točno, ter se za zavoj uračuna 10 kr. (502-3)

Zaloga v Ljubljani pri Ed. Mahr-u, parfemér.

Izdatelj in urednik Makso Armič.

Tužcl.

23. novembra:
Pri sloani: Svetec iz Litije. — Gorjup, dr. Ja- kopič iz Gorice. — Müller iz Dunaja. — Dembergar iz Tržiča.
Pri Malit: Feigl iz Dunaja. — Segnan iz Tista. — Kellerman iz Dunaja. — Rhon iz Kočevja.

Dunajska borza 24. novembra.

kr.	gld.	40
Enotni drž. dolg v bankovcih	68	80
Enotni drž. dolg v srebru	70	80
Zlata renta	80	40
1860 drž. posojilo	123	
Akcije narodne banke	839	
Kreditne akcije	273	
London	116	
Napol.	9	
C. kr. cekini	5	
Državne marke	57	